

ARCHA

5
2009

ZPRAVODAJ O VÝCHOVĚ A VYUŽITÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE

foto mishaphotos.cz

Obyčejný smích
Česko-německý pravěk v zemi neandrtálců
Na okraj nového školního roku
Čeští hasiči přepisují dějiny
Rowerway 2009
Tábory a povodně

Fotogalerie Archy

*Z mezinárodních hasičských her CTIF v Ostravě 2009
foto: mishaphotos.cz*

Obyčejný smích

Nechce se mi dávat sbohem prázdninám a začít se oblékat do teplých mikin. Nutit dítěti boty a vysvětlovat mu, že zem je už studená, slunce tolik nehřeje, tma přichází dříve a prázdniny prostě končí. Tolik energie mi léto s dětmi dává (tedy ono mi hodně energie i bere...) a tak moc jsem se za ty dva měsíce naučila.

Pozorovat mraky a vidět v nich želvy, autobus i tátu. Dosáhnout na dalekou větev plnou červených třešní a mít jich plné triko. Sjíždět na kole strmý chodník pro kočárky. Opékat na ohni jablíčko, rohlík a měkké bonbóny. Chytat v řece malé rybky do uříznuté *petky* a pozorovat jejich údiv.

Dva krásné měsíce, které voní řekou, koňmi, senem, noční hvězdnou oblohou a nicneděláním (mysleno tím tu opravdovou práci – dospělák by řekl „placenou“). Moře dní, ve kterém jsem měla tu čest proplouvat se svými dětmi. Ale už kotvíme, hledáme batoh na první oddílovou schůzku, táta dává dohromady kápězetku a Vojta vysvětluje Jakubovi rozdíl mezi rytířem a chlapem.

Když jsme u těch rozdílů – jestlipak víte, čím se hlavně odlišuje člověk od jiných živočišných dru-

hů? Tak inteligence to nebude, protože tu zvířata bravurně zvládají. Nebude to ani láska, protože tu si umí udržet možná lépe, než my. Nic hmatatelného, ale přesto tolik důležitého. Je to smích. Hlasitý, srdečný, dusící se smích. Takový, který uslyšíte jen a jen od šťastných dětí. Nakažlivá záležitost. Nedá se koupit, vynutit či rozkázat. Musí vycházet zevnitř každého z nás.

A mně se zdá, že se děti nějak smát přestávají. Že mají plné hlavy trápení, nudy, samoty a chaosu. Nedostatek opravdového smíchu nahrazují jízvy od žiletek, neobratnou hrou na dospělé, úkryty do jiných světů a ranami na duši. Někteří rodiče jim poskytnou ranhojiče v podobě drahých darů, luxusních dovolených či zakoupí jiný nesmyslný ubíječ dětského času. Studené věci, které nepohladí, neobejmou a hlavně – nepomohou.

Ale hurá, neexistují jen hloupi rodiče (omlouvám se za přívlastek, ale pak už mě napadají jen samé hrubší výrazy...). Máme tu i rodiče chytré, odvážné, informované, nepohodlné, přemýšlející a prozíravé. Ti totiž vědí, že prvního září nejdou děti jen do školy, ale mohou i do oddílu, kroužku, klubu... prostě tam, kde v nich probudí to kouzlo jiskřivých očí, živočišného smíchu a dětské bláznivosti.

První krok není lehký pro nikoho. Nováček nemá zmapované území. Vedoucí netuší, kdo se z tohoto špuntu vyklube. Otukávání trvá nějaký ten čas, ale výsledek se dostaví. U nás byly nejdříve slzy – tajné moje a veřejné Vojty. Nechtěl jít do klubovny beze mě a našeho psa. Po několika týdn-

nech zůstaly jen ty moje (statečně polykané a ukryté pod očními víčky) a hrdá věta syna „mami, já už jsem velký“.

Mám ráda moudra a podle některých se i řídím. Karl Wilhelm Friedrich Schlegel napsal *Nejlepší způsob, jak ztratit dítě, je držet ho stále u sebe*. A tak věřím, že najde většina rodičů v sobě odvahu a pokoru k vlastním dětem a pustí je tam, odkud se jim budou vracet s tou největší cenností – smíchem.

Marie Molková – Hromča
Ilustrační foto Klub Pathfinder

Zpravodaj ČRDM o výchově
a využití volného času dětí a mládeže

Registrace Ministerstvem kultury: MK ČR 8135
Tematická skupina 13A/A8, ISSN 1212 – 5016
Podávání novinových zásilek povoleno
Českou poštou, s.p., odštěpný závod Přeprava,
č.j. 1259/99 ze dne 29. 3. 1999

Redakce: Jiří Majer – vedoucí redaktor
Adresa redakce: Česká rada dětí a mládeže
Senovážné náměstí 977/24, 116 47 Praha 1
tel: 234 621 210, fax: 234 621 541
e-mail: archa@crdm.cz
IČO: 68379439

Graf. úprava a sazba Michala Rocmanová, akad. mal.
Tiskne Studio REFOS, Praha
Fotografie z archivů členských sdružení ČRDM
Příspěvky přijímáme nejlépe ve Word 7.0 nebo RTF

Vychází 8 x za rok. Toto číslo vyšlo v září 2009
Zpravodaj Archa je nekomerční fiskálnínou, která není
určena k prodeji.
Archiv čísel Archy od roku 1999 ve formátu PDF
najdete na adrese <http://www.crdm.cz/archa>

Archa 2009

Témata Archy

Uzávěrky:

1. Zimní spánek – to nám nehrozí	30. 1.
2. Fundraising v oddíle	17. 3.
3. Předsednictví EU a mládež	23. 4.
4. Bambiriáda 2009 (dvojčíslo)	22. 6.
5. Sbohem, prázdniny – vítejte nováčci	20. 8.
6. Nebýt jen „kroužkem, kde si děti hrají“	1. 10.
7. Přírodě ku prospěchu	3. 11.
8. Netradiční aktivity pro děti	1. 12.

Pracovní skupina na návštěvě u ministryně Kopicové

V úterý 14. července 2009 přijala ministryně školství Miroslava Kopicová zástupce České rady dětí a mládeže (ČRDM) Petra Haladu, Tomáše Novotného, Aleše Sedláčka a Josefa Výprachtického.

Setkání se účastnil i Jan Kocourek, náměstek, pod jehož pravomoc spadá práce s mládeží. Na programu schůzky byla zejména problematika evropských fondů – přítomní zástupci spolků si postesklí v tom smyslu, že současné nastavení výzev pro podávání projektů dětským a mládežnickým spolkům de facto znemožňuje o evropské prostředky žádat. Paní ministryně vyjádřila v tomto smyslu pochopení a slíbila, že se věci bude zabývat.

Vyzvala zástupce spolků, aby formulovali do konce srpna své podněty písemně. Řeč byla také o práci Komory mládeže, jejíž činnost se rozeběhne opět po prázdninách, o vleklém problému dobrovolnictví, resp. o tom, že současná právní úprava na dobrovolníky ve sdruženích vůbec nepamatuje. Josef Výprachtický požádal jménem spolků, které mají v držení majetek bývalého

SSM, zda by vláda nemohla modifikovat vládní usnesení, které velmi striktně omezuje nakládání s majetkem, resp. s výnosy z něj – i pro tento návrh Miroslava Kopicová vyslovila pochopení.

Náměstek Jan Kocourek přislíbil pomoc při zpracování analýzy financování činnosti s dětmi a mládeží – pro zástupce spolků zde byla inspirativní obdobná analýza na poli sportovním. Ví-

taný byl příslib obou zástupců resortu školství o výši dotací pro rok 2010. Paní ministryně i její náměstek se opakovaně vyjádřili v tom smyslu, že by prostředky určené pro činnost spolků neměly být v roce 2010 kráceny.

Celé hodinové jednání se neslo v přátelském duchu.

Tomáš Novotný
foto Aleš Sedláček

Zleva: předseda Pionýra Petr Halada, starosta Junáka Josef Výprachtický, ministryně školství Miroslava Kopicová, předseda A-TOM Tomáš Novotný, náměstek ministryně školství Jan Kocourek

Zástupci ČRDM navštívili premiéra Jana Fischera

Dne 28. srpna 2009 navštívili zástupci České rady dětí a mládeže (ČRDM) ministerského předsedu Jana Fischera.

Kromě seznámení s činností ČRDM i jejích členských sdružení diskutovali o rezervách ve využívání majetku po Fondu dětí a mládeže, čerpání evropských financí i současně verzi statutu dobrovolníka. Popsali jsme i vývoj objemu finančních prostředků, které stát vyčleňuje na podporu sdružení. Pan premiér ocenil naši činnost a podotkl, že i on sám byl aktivní v turistice.

Pan premiér Fischer působil velice mile, erudovaně. Tým poradců mu připravil dobré materiály k jednotlivým bodům jednání. Otevřeně popsal situaci, ve které se naše země nachází, a tam, kde to bylo možné a reálné, přislíbil svou pomoc s konkrétními záležitostmi.

Aleš Sedláček,
předseda ČRDM
foto Vladimír Mlynář

Zleva: předseda ČRDM Aleš Sedláček, předseda Pionýra Petr Halada, premiér Jan Fischer, starosta Junáka Josef Výprachtický, předseda A-TOM Tomáš Novotný

Po povodních

Červencové povodně nenechaly klidného nikoho, kdo měl, kdo má kousek srdce v těle. Jak přicházely další a další zprávy o „propláchnutých“ spoluobčanech, bylo jasné, že tu a tam by se někomu mohlo hodit odvézt své dítě na tábor, tam ho s důvěrou předat zkušeným vedoucím a vrátit se zpět k bahně a strastem, které popovodňový život přináší.

O tom, že taková pomoc je pomocí dvojnásobnou, když ta která organizace dovede nabídnout pobyt dítěte „zdarma“, o tom asi není třeba hovořit.

Spolu s ředitelkou kanceláře ČRDM Míšou Přílepkovou a místopředsedou národní rady Janem Cieslarem – Scottem jsme naformulovali prohlášení pro tisk, pro krajské úřady a pro všechny humanitární společnosti, zabývající se pomocí postiženým. Na můj vkus jsme mohli být ještě rychlejší, než jsme byli – pro takové účely snad není ani vteřinu třeba váhat či chtít jakékoliv formální posvěcení kýmkoliv. Rozumní a neziskovkami prošlí lidé (v suchu a pohodlí svých počítačů, kanceláří a aut) musí přeci reagovat bleskově, vstřícně, s maximální mírou empatie!

Čekal jsem, že budu zavalen souhlasnými, věci pomáhajícími a v tomto smyslu „aktivizujícími“ nabídkami spolupráce od dalších členů představenstva národní rady... Nebylo tomu tak. Ale budiž, byly prázdniny, ne každý je stejně „ustrojen“, navíc se malý tým iniciátorů pomoci ukázal později jako poměrně dělný. Po pár dnech byly výzvy a nabídky venku. Své táborové kapacity nabídly velké organizace (Junák, Asociace TOM, Pionýr, Česká tábornická unie); na výzvu reagovalo i několik spolků menších (Liga lesní moudrosti, Dorostová unie, Moravská hasičská jednota).

Výzva k pomoci a zároveň nabídka visela vcelku promptně na stránkách ČRDM, tomíků atd., ani Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy neváhalo a naši výzvu bleskově zveřejnilo.

Horší už to bylo s reakcí médií. V tisku a televizích nechyběly krvelačné záběry zbědovaných Moravanů, detailní pohledy na povodňové oválené hračky a vraky aut. To ano. Chvályhodně běžely informace o tom, kam lze poslat povodňové dary – i to bylo v pořádku.

Šok jsem utrpěl poté, co jsem oslovil svůj oblíbený portál Seznam s prosbou o zveřejnění naší výzvy, byť i v sebestručnější podobě. Odpověď nějaké brigádnice byla stroze komisní a téměř mi vytlačila oči z důlků.

„Nejste v seznamu partnerů, nejde to,“ tak nějak to znělo. Děvče nešťastné... Její nadřazená už byla chápavější a druhý den mi přislíbila výzvu pověsit někde na podružný portál „Žena v podvečer“ či jak se ten blábol jmenuje. Asi to čtou osamělá srdce a s dojetím se hotoví ku pomoci potřebným. Televize nás ignorovaly naprosto, což není nic nového.

Pochtivě přiznám, že jsem se do ČT snažil dostat přes spolužačku z dávných dob, ale i ta svou odpověď tak rozmlžila, že darmo mluvit. Rozhlas naopak tradičně nezklamal. Pět minut po mejlovém oslovení Hanky Shánělové (ano, ten příjemný melodický hlas Radiožurnálu) dotyčná volala a vše, co slíbila, se do puntíku splnilo. Krátký živý vstup, nabídka naší pomoci, v éteru ho v pravé poledne toho červencového dne mohlo slyšet pěkných pár stovek tisíc lidí. Poděkování patří i Michaele Jendekové, jež zastupkyní ČRDM pozvala do „svého“ pořadu Rentgen, který vysílá Český rozhlas 4 – Rádio Wawe.

Rádio, díky.

Tzv. seriózní tisk převzal tu a tam se zpožděním zprávy, které jsme poslali do ČTK, aby je přetiskl jako „pidinoticky“ – aspoň tak. Pochvalu naopak posílám do internetové verze Týdne, ta přinesla solidní, asi nejlepší reportáž a várku kontaktů zároveň.

Závěrem snad jen konstatování, že nabídka spolků veřejnosti o mnoho převýšila poptávku. U tomíků, za které mohu mluvit, využili nabídku bezplatného tábora čtyři velmi vděční a potěšení (protože navýsost potřební) rodiče.

Lakonické shrnutí na závěr: jistá zkušenost to byla, kéž bychom ji dlouho, předlouho nepoužili. Předpokládám, že pomáhalo víc sdružení i jednotlivců z našeho „ranku“, než kolik jsem jen dokázal naznačit, jistě i mimo struktury národní rady. Trocha rychlosti, jakkoliv jsme všichni povodňovými drobet už umocnění a vůči nim otrlí, by na začátku takovéhle akce neškodila, míním já, ale snad jsme nakonec obstáli celkem se ctí.

*Tomáš Novotný
předseda Asociace TOM,
koordinátor skupiny Stát ČRDM*

ilustrační foto TOM Turisták Rosice

Tábory s MŠMT

Stalo se již tradicí, že někdo z redakčního centra ČRDM vyjíždí na táborovou reportáž s pracovníky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Letos v srpnu naše cesta vedla do Jeseníků.

První táborové zastavení bylo v Bělé pod Pradědem v chatové osadě sdružení Ěkojoga ČR z Jeseníků. Tábor to byl rodinný, s výukou angličtiny.

Hlavní vedoucí tábora Jaroslav Smékal vysvětluje, že na táboře je v angličtině všechno – i program. Po večerech se hraje divadlo a zpívá – pochopitelně anglicky. Učí se i ti nejmenší táborníci. Ve volném čase je k dispozici nově hřiště na plážový volejbal nebo vlastnoručně vybudovaná přehrada na potoce.

Další tábor v Heřmanovicích sdružení Elim Opava nám málem unikl – osazenstvo bylo na výletě. Došli jsme je v nedalekém lanovém centru v České Vsi, kde se právě asi 25 anglických a 12 českých mladých lidí snažilo zdolat opičí dráhu ve výšce snad deseti metrů nad zemí.

Tábor probíhá v rámci projektu Hallo Cambridge. Po téměř týdenním pobytu v krásné přírodě Jeseníků se účastníci vydají do Opavy, kde plánují návštěvy památek, setkání s dalšími členy sdružení, kteří nemohli jet na tábor, a společné vystoupení Ten-singu.

-mkr-

Některé slečny adrenalinové aktivity nesly statečně a nezahladily si v šikovnosti a odvaze s mladými muži.

Povodeň aneb Tábor si zkazit nenecháme!

„O tom, co dokáže voda, se přesvědčili táborníci z rosického TOM Turisták. Na jejich stránkách www.turistak.cz se můžete podívat, jak dovede voda pohnout se stany na podsadách a jaké to je, když se vám kalná vlna prožene tábořištěm. Tamní tomíci ale pokračují v táboření na jiném místě – borci...” komentuje Tomáš Novotný, předseda Asociace turistických oddílů mládeže (A-TOM) situaci, kterou si prošel letos v polovině července jeden z tomických oddílů. A jak to viděl jeho vedoucí Radek Drnovský?

Více než půl roku příprav, předpověď letního počasí a nádherné tábořiště v údolí říčky Bystřice nedaleko Vířské přehrady předznamenávaly, že by se tábor Turistáků – tomíků z Rosic u Brna mohl opět náramně vydařit.

Dlouho očekávaný letní tábor, na který jsme se všichni moc těšili, se rozběhl docela slibně. Cestování v čase nás hned na začátku zavedlo do pravěku. Už jsme se radovali, že jsme překonali všechny nástrahy doby kamenné, když to přišlo.

Ve středu 15. července 2009 odpoledne se nad Vysočinou strhla mohutná bouřka, která zvedla hladinu říčky Bystřice během 45 minut o metr a půl!

Všechny členy tábora jsme včas evakuovali na bezpečnou stranu říčky s únikovou cestou. O chvíli později však řeka strhala všechny tři můstky vedoucí ke stanům. Pak už jsme mohli jen přihlížet, jak stoupající řeka postupně zaplavuje celé údolí a bourá a odnáší stany na protějším břehu.

Na program jsme měli ten večer připravenou stezku odvahy, takže vlastně všechno šlo podle plánu, když 26 dětí putovalo v bouřce a dešti lesem, skoro kilometr a půl do nejbližší vesnice. Bez světla a jen lehce oblečení, někteří jen v sandálech. Chovali se všichni moc statečně. Ukápl jen několik slz na začátku, když

bylo jasné, že s táborem je konec, ale pak už všichni makali jako na drátku. Docela se v tu chvíli hodilo, že si podobné přesuny zažili členové našeho oddílu už při dřívějších táborových hrách. Většina z nich neznámou cestou lesem, v noci, bez světla, a třeba i ve vodě nešla poprvé. Tentokrát to ale nebyla hra, a tak tuhle opravdovou zkoušku odvahy splnili všichni na jedničku.

Ve vsi je hasiči naložili do dvou aut a evakuovali do Bystřice nad

Pernštejnem, kde si je ještě v noci všechny postupně vyzvedli rodiče.

Na tábořišti zůstalo jen několik vedoucích. Ve čtvrtek 16. července jsme za pomoci pionýrů, kterým patří tábořiště a brzy ráno přijeli, položili provizorní most a postupně sbalili všechny věci. Několik kilometrů po proudu jsme ještě vylovili, co se dalo.

Večer pak v Rosicích rodiče věci přebrali.

Protože jsme si však nechtěli nechat kazit tábor nějakými povětrnostními vlivy, sehnali jsme v rychlosti náhradní tábořiště.

V pátek 17. července jsme všichni vyprali bláto, přehlednali dopravu, upravili program – a v sobotu odjeli pokračovat na nové tábořiště u Hranic na Moravě.

Na programu letošního tábora bylo cestování časem. Cestování v prostoru bylo tak trochu nad plán, ale nakonec dobře dopadlo. Nebýt té jedné bouřky, patřilo by letošní počasí určitě k nejlepším v historii. A protože počasí rozhodně není to hlavní, na co by se mělo z tábora vzpomínat, jsme přesvědčení, že i z toho letošního tábora si děti odvezly spoustu hezkých vzpomínek. Tak zase za rok.

*S přáním více dní... bez povodní
Radek Drnovský*

P.S.: Děkujeme všem za podporu a pomoc!

Další fotky najdete na stránkách našeho oddílu www.turistak.cz

Druhý den ráno: nahore pozůstatky jednoho ze stanů

Česko-německý pravěk v zemi neandrtálců

V prvních dvou srpnových týdnech proběhl v Německu pravěký tábor „Prehistorik“, pořádaný společně Duhou Velkou Medvědicí (Olomouc) a Mladými přáteli přírody Württemberg (SRN). Tábora se účastnilo na 35 teenagerů (průměrný věk 14 let) a dalších 15 dospělých zajišťovalo program a záze-

mi. Základnu jsme měli v Domě přátel přírody „Donautal“ u vesnice Stetten am kalten Markt v jihozápadním Německu. Pestrý program, zaměřený na poznávání života pravěkých lidí prostřednictvím her a kreativních aktivit, byl doplněn čtyřmi výlety. Nejzajímavější z nich byl asi ten na Bodamské jezero a opičí kopec v Saalemu, ale hezký byl i další výlet do archeologického centra v Blaubeurenu, kde jsme si mohli spoustu věcí sami vyzkoušet a osahat.

Obě skupiny účastníků se celkem rychle promíchaly – pomohlo tomu jistě i rozdělení na pokoje bez rozdílu národnosti a stejné rozdělení do pěti pravěkých kmenů, které spolu soutěžily v hrách a dalších aktivitách.

Úspěch akce potvrzuje i to, že si na konci akce Češi s Němci spontánně vyměnili kontakty a už se zajímali o další společnou akci, kterou budou podzimní prázdniny na bavorské straně Českého lesa. Díky ochraně dobrých duchů se nás drželo štěstí, pokud se týká počasí i úrazů.

Na česko-německou výměnu mládeže jsme si

troufli po loňském úspěchu se společným táborem u Opavy. Letos jsme projekt pojali jako navazující a v jeho rámci proběhlo velikonoční soustředění „Winds of Change“ v Praze, nyní skončený tábor „Prehistorik – pravěk trochu jinak“ v Německu a třetí část plánujeme na konci října – outdoorový kurz „Commandos: Catch up!“ v bavorských horách.

*Hynek Pečinka, Duha Velká medvědice
foto autor*

Letošní aktivity podpořily Tandem – koordinační centrum česko-německých výměn mládeže, MŠMT a statutární město Olomouc. Sluší se zároveň poděkovat tajemníkovi Magistrátu města Olomouce za uvolnění paní Ireny Barošové a Mgr. Hynka Pečinky, kteří se tak mohli podílet na přípravě a organizaci tábora.

Votičtí skauti trávili léto na Štílečku

Junák z Votic pro své členy pořádal letní tábor letos již popáté na Štílečku u Sedlčan. Tábor trval čtrnáct dní. Zúčastnilo se jej dvacet devět dětí, dvanáct z nich bylo na táboře poprvé, ale zvládly to všechny. Pravda je, že s předškoláky a prvňáky bylo více práce, nejsou tak samostatní, na druhou stranu je jejich kázeň dosažitelnější, říká o táboře Mirka Kollmannová – skautskou přezdívkou Kikina.

Letošní tábor probíhal v duchu Karafiátových Broučků. Děti byly rozděleny do „rodin“, které byly tvořeny tak, aby v nich byly zahrnuty všechny věkové kategorie, včetně „rodičů“. Děti – „broučci“ – v průběhu svého života získávaly různé dovednosti, plnily úkoly, vyráběly lucerničky, přišivaly křídýlka na pláštiky, každá rodina si složila svůj pokřik, stavěly domečky... Za plnění úkolů získávaly korálky. Žluva z příběhu výborně fungovala jako výchovný prostředek na „zlobivé broučky“. V závěru hry byli již broučci samostatní a schopní přežít – „vylétli z domova“.

Program byl letos opravdu pestrý. Děti navštívily knihovnu v Sedlčanech, kde pro ně knihovnice připravily literární program na téma Broučci, na dalším výletě si prohlédly skanzen u Vysokého Chlumce. Na tábor přijela také agentura zdraví s ukázkami první pomoci, měli jsme tam dva mistry v sebeobraně, využili jsme nabídky místních farmářů chovajících koně...

Každý večer děti s lucerničkami hledaly část hesla, které je na konci tábora dovedlo k pokladu.

Pavel Linhart – Čert

V letošním roce nám na tábor přispělo mnoho sponzorů, a to jak finančně, tak věcnými dary a cukrovinkami. Všem firmám i soukromým osobám velice děkujeme.

V polovině srpna 2009 úspěšně skončil projekt ZČ Hnutí Brontosaurus Modrý kámen „Český Banát aneb Cestou k lidem“, který se konal na jihozápadě Rumunska, v hornaté a obtížně přístupné oblasti Banát. Na tři týdny tam jelo přes 20 mladých lidí z Čech, kteří poznávali současný život našich krajanů, jejich kulturu, zvyky, každodenní činnosti a jedinečnou krajinu této části země jinak než běžní turisté. V rámci společné práce s rumunskými účastníky se podařilo mimo jiné renovovat 14 zastavení křížové cesty v krajské obci Gerník.

Brontosaurus v Banátu

Oblast rumunského Banátu je již téměř 200 let osídlena rozsáhlou komunitou českých přistěhovalců. Těm se až dodnes podařilo uchovat si nejen svůj mateřský jazyk, ale také své zvyky a tradice, díky čemuž je tato komunita v porovnání s podobnými společenstvími unikátní. Poslední léta je tato oblast ale poznamenána procesem vytlidňování venkova a stárnutí místní populace (díky odchodu zejména mladých lidí zpět do Čech). To ohrožuje nejen udržování souvislého kulturního povědomí, ale také samotnou další existenci a přežití unikátní české menšiny v Rumunsku.

Projekt Hnutí Brontosaurus zprostředkoval účastníkům poznání místního života, kulturních zvyklostí, památek, náročných životních podmínek i rozmanité přírody a krajiny, a to díky bezprostřednímu každodennímu

kontaktu s místními obyvateli a zapojením se do života obce a kulturních akcí. Projekt přispěl k vzájemnému poznání; v účastnících z Čech posílil sounáležitost s krajanů, zatímco mladí rumunští účastníci si uvědomili význam udržení kulturní svobody společenství. Součástí akce byla také pomoc obci i potřebným krajanům s každodenními činnostmi. Díky spolupráci při obnově křížové cesty, která má pro místní obyvatele nemalý význam, zde na návštěvu mladých lidí z Brontosaura zůstane trvalá památka.

Během akce se v Gerníku konal folklorní festival, na kterém mezi množstvím místních folklorních souborů vystoupili také účastníci projektu s programem, který si během pobytu sami připravili. Účastníci měli během akce možnost zhlédnout činnosti a řemesla, z nichž některé již u nás

dávno vymizely, a některé z nich si i vyzkoušet. Součástí projektu bylo i několik výletů za přírodními a kulturními zajímavostmi do bližšího i vzdálenějšího okolí Gerníku a návštěva dalších krajských vesniček.

Vyvrcholením pobytu pak byla účast na velkém letním Festivalu české kultury v Banátu, který se konal v krajské obci Sv. Helena pod patronací organizace Člověk v tísni.

Projekt se podařilo uskutečnit především za podpory České národní agentury Mládež v akci a místního Demokratického svazu Slováků a Čechů v Rumunsku, podílelo se na něm také Sdružení S a organizace Člověk v tísni. Jeho cílem bylo zprostředkovat kontakt dvou komunit EU, vzájemné poznání a také pomoc, a tím přispět k rozvoji regionu a udržení hodnot a tradic české menšiny v Rumunsku.

Tento cíl se díky nadšení organizátorů i účastníků podařilo naplnit. Spokojeni jsou i obyvatelé krajské obce Gerník.

Brontosaurus by se proto do Banátu příští rok opět chtěl vrátit a navázat podobným projektem.

Text a foto Martin Koudelka

Více o ZČ HB Modrý kámen a Hnutí Brontosaurus a jejich dalších projektech se lze dozvědět na www.modrykamen.brontosaurus.cz a www.brontosaurus.cz

Roverway 2009

aneb Třiaosmdesát českých Evropanů – skautů a skautek – se vrátilo z Islandu

Na Islandu se totiž konalo celoevropské setkání skautů a skautek Roverway 2009. Zúčastnilo s jej také 83 členů Junáka – svazu skautů a skautek z celé České republiky.

Roverway je setkání skautů a skautek z celého světa ve věku od 16 do 22 let, které se koná jednou za tři roky. Dvě předešlá setkání se konala v Portugalsku a Itálii. Účastníci ze 44 zemí světa strávili několik dní dobrodružným poznáváním různých částí Islandu. Navštívili známý národní park Skaftafell, jezero Myvatn, ale prošli se i po úpatí aktivní sopky Hekly.

Všech 2 562 skautek a skautů se šátkem kolem krku pak čtyři dny sdílelo své zážitky u jezera Ulfbotsvatn nedaleko Reykjavíku. Šátek všechny skauty spojuje – nosí ho totiž na celém světě.

Stranou nezůstaly ani různé outdoorové a vodní aktivity, diskuze, kulturní akce a workshopy. Každý se mohl podívat do skautské kavárny, vikingské nebo výtvarné vesnice, kde mohl ukázat svůj talent při produkci hudby.

Všichni se také zúčastnili mezinárodního karnevalu ostatních kultur, na kterém se jednotlivé země představovali.

Čeští skauti a skautky tak předvedli například náš vynález – kostku cukru – nebo jak se připravují české bramboráky, o které byl obrovský zájem a všichni vyžadovali recept.

Karneval navštívil také skaut a islandský prezident Ólafur Ragnar Grímsson a Češi si s ním mohli povídat nebo se vyfotit. „Přišlo mi super, že jsem se mohla setkat se stovkami lidí z celé Evropy, a dokonce i s lidmi, jako byl třeba islandský prezident, kterému jsem darovala můj český šátek. Měl z něj radost. Jinde bych se s ním setkala asi těžko,“ popisuje s úsměvem svůj zážitek Kateřina Škopová.

„Roverway je jedinečným setkáním mladých lidí, kteří dokáží pro dospělé často nemyslitelné: povídat si a domluvit se. Kromě toho také poznávají přátele z jiných zemí. A ta přátelství, která na Roverway

navázali, jim zůstávají na celý život,“ přibližuje smysl setkání Anežka Novotná, vedoucí českého kontingentu.

„Díky tomu, že Roverway je celoevropskou událostí, mají skautky a skauti možnost se setkat a lépe poznávat odlišné kultury a tradice evropských zemí. Akce se zúčastnilo 317 týmů z 38 evropských a 6 dalších zemí,“ uvedl Benjamin Axel Arnason, šéf PR akce Roverway. Skautské hnutí, které má na celém světě přes 40 milionů členů a prošlo jím přes půl miliardy lidí, oslavilo v roce 2007 sto let od začátku své existence. Také mezi Čechy je mnoho významných osobností, které se hlásí ke skautingu.

Jan Žáček

foto www.skatar.is/roverway2009

Čeští mladí hasiči přepisují dějiny

Mezinárodní technický výbor pro prevenci a hašení požárů známý pod zkratkou CTIF (Comité technique international de prevention et d'extinction du feu) je nejvýznamnější celosvětovou organizací hasičů. Byl založen v Paříži již v r. 1900. V současné době je členem CTIF celkem 43 států včetně České republiky. A právě naši mladí hasiči dosáhli v červenci na ostravské olympiádě mimořádného úspěchu.

Je pátek 24. 7. 2009 těsně po poledni a ze sčítací komise olympijské soutěže mládeže CTIF v Ostravě vyplouvají na veřejnost oficiální výsledky závodu. V českém táboře propuká oprávněná radost. Poprvé v historii České republiky stanou na stupních vítězů čeští mladí hasiči v obou kategoriích!

V osudový den, čtvrtek 23. 7. 2009, na Městském stadionu v Ostravě – Vítkovicích nastupuje se startovním číslem 9 ke svému životnímu závodu družstvo chlapců z Chlumce nad Cidlinou. Precizně provedený požární útok s fantastickým časem 39,9 sekundy dává tušit, že se rodí velké překvapení. Chlumečtí stojí připraveni k nejdůležitějšímu životnímu kroku v jejich bohaté sportovní historii mladých hasičů – k absolvování štafety CTIF – a jejich kamarádi reprezentanti z Horního Hradiště a Pískové Lhoty skandují: „Češi – Češi!!!!“. Osm chlapců a dvě dívky za necelých 65 sekund přepsali sportovní dějiny hasičské mládeže a svým skvělým výkonem se ujali vedení v soutěži.

Za podpory kamarádů se ke své olympijské premiéře vydávají i chlapci z Horního Hradiště. Ukazují své kvality a požární útok zvládají v mezích možností.

S culičky, zpěvem a úsměvem na tváři vstupují

do závodu poslední čeští zástupci, děvčata z Pískové Lhoty. Solidně předvedená štafeta dává naději na dobrý výsledek. Českou část tribuny zní zvučné „Holky bojujeme“. A česká děvčata tuto prosbu vyslyšela. Precizní a bezchybně provedený požární útok jim vynesl vysněnou olympijskou medaili.

Ten den se na Městském stadionu ve Vítkovicích plakalo. Byly to české slzy a nebyly plné bolesti jako ty před dvěma lety v Revinge, ale slzy radosti. Chlumec a Písková Lhota naskočili do olympijského závodu na základě zelené karty Českého národního výboru CTIF – jako poděkování za jejich opakovanou kvalitní reprezentaci na olympiádách v Kuopiu, Kapfenbergu, Varaždinu a Revinge. Byl to čin odvážný, ale jak se ukázalo, uvážený.

Čeští mladí hasiči z Chlumce nad Cidlinou se 23. 7. 2009 stali olympijskými vítězi v disciplínách CTIF, a to za podpory bronzové medaile dívek z SDH Písková Lhota.

*Sdružení hasičů Čech,
Moravy a Slezska
redakčně kráceno
www.dh.cz*

foto: mishaphotos.cz

Kampaň Evropa mladýma očima „v kostce“

Pro uplynulé půlroční předsednictví v Radě EU byla v roce 2008 vyhlášena Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) kampaň Evropa mladýma očima. Část praktické realizace Kampaně, spojená především s její propagací navenek, byla k realizaci svěřena České radě dětí a mládeže (ČRDM).

Cílem kampaně bylo přiblížit české předsednictví a vůbec fungování EU dětem a mladým lidem a vzbudit jejich zájem o dění v Evropě. Kampaň tedy zastřešila konkrétní akce jednotlivých nestátních neziskových organizací pracujících s dětmi a mládeží, škol a školských zařízení pro zájmové vzdělávání. Šlo o organizace, u nichž bylo zřejmé, že přispějí k propagaci českého předsednictví, že se přitom obsahově vztahují k Evropě a EU a rozvíjejí spolupráci subjektů dětí a mládeže v rámci Unie.

Na základě společného zadání Pracovní skupiny MŠMT pro přípravu českého předsednictví v oblasti mládeže bylo v dubnu 2008 vyhlášeno pro mladé a kreativní tvůrce výběrové řízení na grafické prvky kampaně, které zahrnovaly širší pojetí designu: název, motto a logo. Výsledkem je kampaň **Evropa mladýma očima**, která byla médiím poprvé představena na tiskové konferenci ČRDM 29. srpna 2008. Webová stránka www.evropamladymaocima.cz byla spuštěna 1. října 2008 a kampaň probíhala po celou dobu českého předsednictví; některé akce proběhly pod hlavičkou kampaně již na podzim 2008. Tato celorepubliková kampaň byla ukončena 30. června 2009.

Pro šíření příslušných informací bylo třeba vytvořit vhodné médium, a proto byla vytvořena webová stránka www.evropamladymaocima.cz. Na stránkách byly

EU2009.CZ

zveřejněny pozvánky na konající se akce zapojené do kampaně Evropa mladýma očima (více než 80 akcí) a dále i více než 100 informačních článků o Evropské unii, předsednictví a možnostech mladých lidí. Kromě získávání informací se návštěvníci webu mohli vyjadřovat k aktuálním otázkám prostřednictvím anket. Za období od října 2008 do června 2009 proběhlo 7 anket, jejichž výsledky jsou stále ke zhlédnutí na zmíněném webu. Stránky zhlédlo v do-

bě od 1. října 2008 do 30. června 2009 celkem 7850 návštěvníků. Průměrný denní počet návštěvníků vzrostl z 26,9 v průběhu října 2008 na 40,39 v průběhu června 2009.

Zdroj: Závěrečná zpráva kampaně Evropa mladýma očima (autor: Marek Bindr) foto archiv ČRDM a Jan Symon

K tématům evropského setkání mladých lidí měl co říci kromě jiných také bývalý předseda České rady dětí a mládeže

Koordinace kampaně (ČRDM):

Jana Bělohlávková (říjen 2008 – duben 2009)
Marek Bindr (květen 2009 – srpen 2009)

Pracovní skupina pro přípravu CZ PRES Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v oblasti mládeže

Pod hlavičkou kampaně **Evropa mladýma očima** proběhla mimo jiné i soutěž o nejlepší originální článek o akci uskutečněné v rámci této kampaně. Hodnotil se zajímavý nápad i jeho zpracování. Časopis Archa nyní přináší vítězný text, pod nímž jsou podepsáni žáci a zákyně Základní školy a mateřské školy Damníkov. Do projektu, o němž pojednává, se zapojili všichni žáci od prvního do devátého ročníku.

Evropská unie není žádná „Fúrie“

V Základní škole a mateřské škole Damníkov vyvrcholil v uplynulém týdnu projekt ku příležitosti předsednictví České republiky v Radě Evropské unie. Do celého projektu se zapojili všichni žáci od prvního do devátého ročníku. Žáci pomohli knih, učebnic, map, internetu a nejrůznějších letáků

shromáždili co nejvíce informací, které použili při tvorbě posterů a prezentací. Ty byly vystaveny a zpřístupněny široké veřejnosti. Žáci prezentace doplňovali vlastním výkladem, čímž učili své rodiče a prarodiče.

Žáci vytvořili fiktivní nabídky cestovních kanceláří na letní dovo-

lenou, shromáždili informace o významných kulturních památkách evropských zemí. Zpracovány byly také prezentace o významných evropských fotbalových klubech, hudebních skupinách a slavných spisovatelích pro děti a mládež. Některé jejich slavné pohádky dramaticky ztvárnili žáci prvního stupně.

Žáci se zaměřili i na jednotlivé státy, jež mají svoji vlastní kuchyni, která se zakládá na kulturní tradici. Vytvořili jídelní lístky. Některá vybraná jídla sami uvařili a přichystali degustační menu, které měli možnost návštěvníci ochutnat.

Rodiče se poučili nenásilnou formou prostřednictvím dětí, které zde vystoupily v roli učitelů. Informace o Evropské unii se dostaly i na malou vesnici mezi obyčejné občany, kteří netráví čas sledováním nejrůznějších televizních diskuzí.

Na celý projekt získala škola grant z Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy. Zakoupené pomůcky budou sloužit pro výuku i v dalších letech.

ZŠ a MŠ Damníkov

EU2009.CZ

**Propagace kampaně
Evropa mladýma očima
(např.):**

Internet:

- www.msmt.cz
- www.evropamladymaocima.cz
- www.adam.cz
- www.nazkusenou.cz
- www.icm.cz
- www.euroskop.cz,
- www.palicedute.org,
- www.cpkp.cz,
- www.dynama.org,
- krizovatka.skaut.cz
- www.ye2009.cz

Rozhlasové a televizní vysílání:

- Český rozhlas – Radiožurnál
- ČT 1 – pořad Tykadlo

Tisk (evropské a české časopisy):

- Jugendpolitik – Fachzeitschrift des DBJR
- Primalex
- Archa
- Mozaika Pionýra

Veřejné akce (s cílovou skupinou kampaně):

- Kulaté stoly v 6 městech ČR
- CVVZ
- Regiontour
- NGO Market
- Bambiriáda

Pionýři z celé ČR uspořádali společný tábor v Rakousku

Hlavní nádraží v Českých Budějovicích se v první polovině srpna zaplnilo pionýrskými oddíly z Kolovče, Kopřivnice, Brna a Prahy, aby odtamtud všichni společně pokračovali k hranicím a dál autobusem až na tábořiště v Döbriachu, v rakouské spolkové zemi Korutany.

Navečer 8. srpna 2009 byli všichni zdárně na místě a stavěli si – již za tmy – stany. Od neděle se česká „delegace“ začala seznamovat s účastníky z jiných zemí i s okolím kempu. Společně tam totiž tábořily děti z organizací Kinderfreunde (Rakousko) a Woodcraft Folk (Velká Británie), vedoucí z organizací SJD–Die Falken (Německo), Independent Youth Union (Palestina), ACACIA (Kolumbie) a vedení IFM–SEI (Mezinárodní síť se sídlem v Belgii).

Program tábora byl „ušit na míru“ všem zúčastněným. Vlastní program měly oddíly s dětmi, starší teenageri, ale i vedoucí a ostatní dobrovolníci, kteří měli zájem například o organizaci velkého mezinárodního tábora v roce 2010.

Program tábora poskytoval velký prostor pro vlastní volbu a nabídkové atrakce, které byly pro všechny účastníky zdarma.

Kromě potřebného zázemí pro sport, včetně stolů na stolní tenis, basketbalového, fotbalového a beach-volejbalového hřiště, bylo možné zapůjčit si lodě nebo horská kola. Koupání by mohlo být kapitola sama pro sebe, protože základna leží jen 100 metrů od břehu velkého horského průzračně čistého jezera. Pro účast-

Účastníci při tvorbě mezinárodního videa

níky tábora tam byla pláž s mořem, velký skokanský můstek a atrakce na motorových člunech.

Pionýři se také vydali na celodenní výlet po horských hřebenech až k tzv. černému jezeru, které je díky okolním rašeliništím opravdu tmavé, ale voda samotná opět průzračná. Další účastníci vyrazili na ledovec Grossglockner, kde se mohli po ledovci projít a doslova na vlastní kůži pocítit drsné klimatické podmínky, které tam panují. Třetí parta vyrazila do granátového dolu, kde si mohla vyzkoušet těžbu granátů a projít si těžební štoly.

Jezero Millstätter See

Osazenstvo tábora tvořili mimo již zmíněné účastníky i vítězové soutěže *Poselstvo krále Jiřího*, kterou pořádal Pionýr u příležitosti českého Předsednictví v Radě EU. Do soutěže se díky spolupráci s Českým rozhlasem Praha zapojily děti z celé ČR. Zvítězivší dívky, původem z Loun a Bruntálu, se tak mohly zúčastnit tábora v Rakousku zcela zdarma.

Zmíněný Mezinárodní tábor

2010 připravují společně pionýři a Kinderfreunde z Rakouska pod hlavičkou mezinárodní organizace IFM–SEI. Na léto 2010 je pozvána více než tisícovka dětí z více než čtyř desítek států celého světa. Tábor proběhne na dvou místech, a to v Rakousku a v ČR, v každé zemi šest dnů. Z jednoho tábořiště na druhé pak účastníky přepraví speciální vlak, který dal i jméno celému projektu, jenž nese název „Train for Change“ s podtitulem „Ride to the Future“. Účastníci tábora budou společně řešit témata zaměřená na společnost, lidská práva, předsudky a stereotypy atd.

Po příjemném slunečném týdnu však bylo na čase si zabalit, rozloučit se a vyrazit opět k domovům. Loučení provázela atmosféra nabitá přátelstvím a vzpomínkami na spoustu společných zážitků. Všichni už se těší na další podobnou akci, například ve větším měřítku v létě 2010.

Jiří Let a Jakub Trnčák

V granátovém dole

Pionýři vyrazili do Alp i na kolech

Lughnasad aneb keltský svátek léta, radosti a hojnosti

V sobotu 1. srpna 2009 se do Nasavrck, městečka v Železných horách, sjely tisíce návštěvníků, aby tam prožily takzvaný „den s Kelty“. Právě tam se konaly oslavy keltského festivalu Lughnasadu, svátku léta, radosti a hojnosti. V areálu zámku, zámeckých zahrad a náměstí byla pro příchozí připravena celá řada aktivit – tradiční trhy, hry a soutěže pro děti i dospělé.

Boii

Oblíbě se těšily zejména ukázky keltských řemesel (výroba keramiky, oděvů, keltská kuchyně, ražba mincí...) a výuka irských tanců. Zájemci si tu mohli také potisknout vlastní keltské tričko.

Příjezdem keltské kupecké karavany, která do Nasavrck putovala z Kunětické hory, byl svátek slavnostně zahájen. Náčelník

při tom převzal vzácný dar – kamenný mlýn na obilí a sůl. Odpoledne program pokračoval živými vystoupeními – návštěvníci mohli zhlédnout irské tance, keltskou harfenistku či skupinu Věneband.

Celý festival završil velký koncert keltské a Kelty inspirované hudby – k tanci i poslechu za-

hrály kapely Ri Ra, Jauvajs – již tradiční host nasavrckého festivalu, slovenská skupina Roc'hann a skupina Irish Dew.

Letošní, již třetí ročník festivalu se konal za podpory Pardubického kraje, města Nasavrck, pod záštitou 1. náměstka hejtmána Ing. Romana Linka a za podpory dalších partnerů, kterým patří rovněž velké poděkování.

Anna Frantalová – Boii o. s.
foto Karel Dvořák

Letních táborů sdružení Děti bez hranic se v letošním roce účastnilo rekordní množství dětí – více než 330. Všem rodičům děkujeme za důvěru, dětem za jejich hravost a vedoucím za jejich péči a nadšení.

Léto bez hranic a Záchranná mise

3. 7. O poledním klidu děti zhlédly divadlo, které je uvedlo do děje 2. etapy celotáborové hry. Gandalf, trpaslíci a hobit přicházejí znaveni do Roklinky, kde u pohostinného Elronda a ostatních elfů nacházejí útočiště pro načerpání nových sil. Na elfi hostině jsou pohoštěni obzvláště chlebem Lembasem...

8. 7. Střední kategorie soupeřila odpoledne v míčových hrách. Velká kategorie Záchranné mise prokázala své poznatky z první pomoci na záchranné etapě, kde se děti setkaly s fingovanými zraněními, která měly odpovídacím způsobem ošetřit... (na snímku jedno z nejmírněji namaskovaných zranění, pozn. red.)

9. 7. Celé dopoledne se Záchranné misi o program starali příslušníci Policie ČR, kteří nám ukázali svoje vybavení a základy sebeobbrany. Skutečná bomba přišla odpoledne, kdy do tábora dorazil speciální E.ON Truck Team a zahájil zábavné odpoledne s dětským divadlem na téma obnovitelné zdroje, soutěžemi, velkým skákacím hradem a koncertem...

DĚTI BEZ HRANIC

5. 7. Konečně k nám dorazil náznak tropického počasí avizovaného před pár dny na internetu. Oddíly a děti, které zrovna nejsou na lanech, hrají pingpong, míčové a jiné hry a staví hráze na potoce...

Úryvky reportáže z táborů 2009 Záchranná mise a Léto bez hranic 1 – www.detibezhranic.cz
foto Lída Sobková

ČRDM o novinkách v oblasti volnočasových aktivit pro děti

Česká rada dětí mládeže (ČRDM) informovala 31. srpna 2009 na tiskové konferenci u příležitosti zahájení školního roku 2009/2010 o novinkách v oblasti volnočasových aktivit pro děti a mládež. Obsírněji o nich promluvil předseda České rady Aleš Sedláček (mj. na **téma dobrovolnictví**), Jiří Zajíc a Mojmír Nováček (prevenční projekt **Nás se to týká**), Jana Votavová (publikace s tematikou dětských práv **Mami, tati, znáš má práva?**) a Jan Husák (výsledky diskusních **Kulatých stolů** pro mládež).

„Připravujeme děti systematicky na to, aby obstály na trhu práce, snažíme se, aby z nich byli uvědomělí občané – a chceme upozornit na to, že naše činnost nemá pouze hravý rozměr, ale že ten hravý rozměr je jen prostředkem ke zmíněným cílům.“ zasadil význam spolkové práce s dětmi a mládeží do širších souvislostí Aleš Sedláček. Podtrhl přitom, že činnost bezmála stovky členských sdružení České rady stojí na vůli a ochotě lidí, kteří pro svá sdružení pracují dobrovolně. Současná právní úprava však podle Aleše Sedláčka dobrovolnictví na členském principu diskriminuje. ČRDM na tuto disharmonii již dva roky upozorňuje – a ve svém úsilí o propagaci dobrovolnictví a zrovnoprávnění jeho různých forem hodlá pokračovat. „Podařilo se nám v rámci českého předsednictví (Radě EU) spoluprosadit, aby byl rok 2011 vyhlášen Evropským rokem dobrovolnictví. Jako ČRDM bychom si cenili, kdyby našim zásadním přínosem k němu byla spravedlivá legislativní úprava v této oblasti,“ prohlásil Aleš Sedláček.

Okomentoval také možnosti čerpání peněz pro sdružení dětí a mládeže z evropských fondů, o niž politici i rozpočtáři v souvislosti s ekonomickou krizí rádi hovoří. Upozornil, že Rada vlády pro neziskové organizace má zpracovanou studii, z níž vyplývá, že pouhé jedno procento všech evropských peněz přerozdělených v ČR jde právě do organizací typu občanské sdružení nebo obecně do neziskových organizací. ČRDM

Zleva: předseda ČRDM Aleš Sedláček, garant projektu „Nás se to týká“ Jiří Zajíc a projektový vedoucí Mojmír Nováček

a její sdružení se nicméně pocho-pitelně snaží o tyto prostředky aktivně ucházet. Aleš Sedláček se zmínil konkrétně o dvou projektech. První se týká zvýšení finanční gramotnosti v rámci Evropského sociálního fondu s operačním programem Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Druhý představuje úzká spolupráce ČRDM na jedné z větví projektu *Klíče pro život*, administrovaném Národním institutem dětí a mládeže (NIDM); konkrétně jde o téma *Uznávání neformálního vzdělání*.

Na vývoj projektu ČRDM *Nás se to týká*, zaměřeného na prevenci sexuálního zneužívání dětí mladistvých se ve svých vystoupeních zaměřili odborný garant projektu Jiří Zajíc a vedoucí projektu Mojmír Nováček. Jiří Zajíc rekapituloval uplynulý rok: připomněl mj., že u zrodu projektu stály zkušenosti kolegů z Bavorského kruhu mládeže i to, že proběhla série čtyř odborných seminářů, jichž se účastnili zástupci několika dětských sdružení – budoucí tzv. koordinátoři. Na tiskové konferenci byl představen „Kodex chování pro prevenci sexuálního násilí ve sdruženích pracujících s dětmi a mládeží“ – jde o základní metodickou směrnici pro práci koordinátorů. „Naši ambice samozřejmě je pokračovat nejen v tvorbě metodik, ale zejména v tom, aby se toto téma v daleko masivnějším roz-

sahu dostalo do sdružení. Chtěli bychom tuto problematiku kompetentně žít ve veřejné debatě tak, aby nesklouzávala jenom do jakéhosi na jednu stranu moralistického pohoršování se a na druhou stranu spíše bulvárního pojednávání, ale aby se skutečně stala agendou, již se všichni, kterým na dětech a mladých lidech záleží, budou zodpovědně zabývat,“ dodal Jiří Zajíc.

Mojmír Nováček upřesnil, že výše zmíněných seminářů se účastnilo kolem deseti až 15 zástupců především velkých dětských sdružení (Junák, Asociace TOM, YMCA, Liga lesní moudrosti, Duha aj). Upozornil na desetiletou historii zdrojového preventivního programu v Německu a s poukazem na roční zkušenost v českých podmínkách zdůvodnil, že i zde potrvá ukotvení projektu *Nás se to týká* jistě několik let. „První semínko jsme zaseli do těch největších dětských sdružení a teď jde o to, abychom projekt rozvíjeli i nadále,“ zobecnil Mojmír Nováček.

Novináři se díky koordinátorce NPDM Janě Votavové měli možnost rovněž seznámit s publikací nazvanou *Mami, tati, znáš má práva?* „Zná-li dítě *Úmluvu o právech dítěte*, může mu skvěle sloužit například jako prevence před šikanou a zneužíváním. Dítě bude vědět, co je špatné a jak se

zachovat," napsala Jana Votavová v předmluvě k brožůře, jejíž text ilustrují dětské kresby. Jde o výběr z malované knihy k dětským právům, jež vznikla v rámci doprovodného programu známé Bambiriády. „Povídali jsme si s dětmi o tom, jestli vůbec znají svá práva, povídali jsme si s rodiči, jak oni je vnímají,“ přiblížila akci NPDM Jana Votavová. Vyhodnocení odpovědí bylo podle ní tristní: „Ukázalo se, že děti svá práva neznají. Rodiče za jejich největší právo považují právo na vzdělání, to je pro ně nejdůležitější, a ostatním právům nepřikládají takovou důležitost,“ shrnula koordinátorka NPDM.

Oživením tiskové konference se stalo promítnutí minutového sestřihu z šesti debatních Kulatých stolů se zájemci o evropskou tematiku z řad neorganizované mládeže. Na projekci navázal předseda Studentské sekce IIPS

Jan Husák. Připomněl začátky evropské politiky mládeže, spjaté s vydáním evropské Bílé knihy o mládeži v roce 2001, a naznačil i dosavadní vývojové trendy v dané sféře. Po vstupu ČR do EU se podle Jana Husáka objevují nové oblasti, jimiž by se měli mladí lidé zabírat, např. mezikulturní dialog, soužití s jinými národy či koncept evropského občanství. Za zajímavé pokládá Jan Husák i koncepty tzv. e-participace a e-demokracie. „Mladí lidé poměrně hodně času stráví on-line a měli by dostávat možnost vyjadřovat své názory a participovat pomocí internetu i dalších interaktivních médií,“ vysvětlil podstatu zmíně-

Na okraj nového školního roku

Co se vám vybaví jako první, když se řekne „září“? Mně, i když už několik let patřím do věkové kategorie „dospělí“, začátek školního roku. A s ním pocity – jaké vlastně...? Radostné, či neradostné? Pro většinu dětí asi spíše neradostné: končí jim přece prázdniny, dva měsíce volna, a začíná deseti-měsíční období povinností, sezení ve třídě a poslušání pánů učitelů a paní učitelek. Zároveň s tím se ale děti často těší na setkání se svými kamarády a spolužáky po dlouhé době. Většina z nich se celé dva měsíce neviděla. A to jsou někteří z nich třeba i nejlepší kamarádi.

Pro některé děti také v září začíná období, kdy se konečně aspoň „něco začíná dít“.

Jako malé dítě školou povinné jsem měla to štěstí, že moje prázdniny byly pokaždé výborné. Pokaždé byly nabitě programem, který jsem trávila se svou rodinou, kamarády, jezdili jsme na výlety, koupali jsme se v rybnících a řekách a užívali si spoustu legrace a dobrodružství. Prostě jsme se za ty dva měsíce výborně vyřádili. Během prázdnin jsme si také dopisovali s kamarádkami ze třídy. V dopisech od svých třídních kamarádek se často opakovalo: „Ty se máš!“ Některé děti totiž zůstávaly v Praze. Nutno podotknout, že jich bývala menšina. Jejich rodiče museli chodit do práce a ony zažívaly prázdniny ve znamení pražské městské nudy. Některé děti jely s rodiči na chatu či chalupu – a tam, nikoho v okolí neznajíce, se samy pokoušely „užívat si prázdniny“ a „bavit se“. Ne všichni rodiče jsou totiž ochotní se svým dětem opravdu věnovat. A to i o prázdninách.

„Hrej si, tu máš kohouta!“ se totiž ozývalo nejen za časů Karla Jaromíra Erbena, ozývá se to často v mnoha rodinách i dnes. Máma vaří, uklízí, vystresovaná lítá po bytě, a táta je v práci. A mrňous sedí na zemi s gumovým či plyšovým kohoutem, s kterým tam seděl již tolikrát, a svým mladoučkým mozečkem vymýšlí, co nového by s touto hračkou mohl sám podniknout. Je smutné, když si děti nemají s kým hrát. Je smutné, když jsou samy. Příliš často samy. Některé děti, kterým se rodiče o prázdninách

příliš nevěnovali nebo pro něž nezařídili nějaký program, se pak kupodivu do školy těší.

Co tedy popřát do nového školního roku rodičům, jež si musí přiznat, že si jejich potomek prázdniny příliš neužil? Snad aby se o program svých dětí zajímali víc. Snad aby jim více záleželo na tom, zda se jejich potomek nudí, nebo zda si své zasloužené prázdniny opravdu užívá. Můžeme si tedy do nového školního roku – my dospělí – dát předsevzetí, že příští rok připravíme dětem hezčí prázdniny. Protože nám přeci záleží na tom, aby dušička našeho dítěte byla veselá, pozitivní, spokojená, se zájmem o hezké věci, které svět kolem nabízí.

Letní dvoutměsíční prázdniny – myslím ty příští – jsou ještě hodně daleko. Ale nemusíme zoufat.

Těch deset měsíců nemusí být jen obdobím naplněným stresem, povinnostmi a úkoly. I v tomto období mají totiž děti svůj volný čas. I během roku mají po náročné škole, která dá někdy pořádně „zabrat“, i když třeba trvá jen čtyři hodiny, šanci užít si svého volna. Ať už s rodiči, s kamarády, v nějakém kroužku anebo na akcích sdružení dětí a mládeže. Pokud jsou rodiče zaneprázdnění svou prací a svými povinnostmi, lidé, pracující s dětmi a mládeží ve spolecích nejrůznějšího zaměření, jsou připraveni jim i jejich ratolestem podat pomocnou ruku.

V měsíci září tak čekají na nové dětské tváře, které mají chuť dělat něco zajímavého, dozvědět se spoustu inspirujících věcí, zažít nějaké dobrodružství a poznat další kamarády. Na výběr máte z mnoha různých oborů: čekají na Vás výškolení, zkušené vedoucí oddílů věnujících se turistice, kultuře i sportu.

Zbývá si jen vybrat.

Tak nezoufejte: prázdniny sice končí, ale jak se říká, něco nového začíná. A to „něco“ vždy může být něco hezkého. Pro některé děti možná i hezčího než samotné prázdniny. Volnočasových aktivit je naštěstí pořád dost.

Takže – užijeme si svůj volný čas. A ať v tom volném čase nabereme tu správnou energii pro každodenní práci a povinnosti.

Hezké nové zážitky v novém školní roce přeje za Českou radu dětí a mládeže

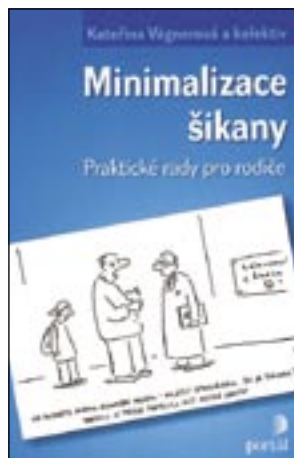
Lucie Celbová

Co mám dělat, když mi šikanují dítě?

Vychází nová kniha s názvem *Minimalizace šikany – praktické rady pro rodiče. Tuto publikaci, která je určena (nejen) rodičům, jejichž dítě se setkalo s šikanou, připravily Nadace O₂ a o. s. Aisis. Kniha s ilustracemi Vladimíra Jiráňky ukazuje rodičům, jak postupovat krok po kroku při řešení tohoto nebezpečného fenoménu. Vychází v nakladatelství Portál.*

„Kniha je logickým pokračováním našeho projektu Minimalizace šikany, který od roku 2005 učí české pedagogy, jak šikanu rozpoznat a jak při ní postupovat,“ říká Ivana Šatrová, ředitelka Nadace O₂. „Výzkumy ukazují, že kolem 40% žáků se někdy stalo obětí šikany. Nechceme nechávat řešení tohoto závažného jevu jen na učitelích, důležitou roli v boji proti šikaně musí hrát i rodiče. Proto jsme vydali tuto praktickou kuchařku, která dosud na knižním trhu chyběla.“

Kniha *Minimalizace šikany* srozumitelně představuje rodičům, co je šikana a jak poznat, že je jejich dítě šikanováno. „Rodiče se dozvědí, jak od dítěte zjistit, co se vlastně děje, jak se postarat o jeho bezpečnost nebo jak vést jednání se školou,“ říká Kateřina Vágnerová z občanského sdružení Aisis. „Dozví se také, jak výchovou v rodině zamezit tomu, aby se dítě stalo obětí nebo agresorem.“ Kniha popisuje stadia šikany, klasifikuje typy agresorů a ukazuje, jak šikanu rozpoznat v prostředí třídy. Zabývá se také novým fenoménem, tzv. kyberšikanou. „Nezapomněli jsme ani na praktická jednoduchá

cvičení, která můžou šikanovanému dítěti pomoci, na výběr zákonů, které se vztahují k šikaně, a také na seznam organizací, na které se můžou rodiče obrátit,“ dodává Kateřina Vágnerová.

Dr. Michal Kolář, přední český odborník na šikanu, ke knize říká: „Sílu této publikace vidím zejména v její praktičnosti. Poskytuje srozumitelnou a pro naše české podmínky účinnou první pomoc nejen pro rodiče obětí, ale i agresorů šikany. Nabízí

rovněž velmi dobře zpracované otázky týkající se právní stránky šikanování.“

Knihu *Minimalizace šikany* napsalo 11 psychologů a speciálních pedagogů, kteří zároveň působí jako lektori vzdělávacího projektu *Minimalizace šikany*: Mgr. Markéta Bajerová, Mgr. David Čáp, Mgr. Jarmila Červenková, Mgr. Renata Ježková, Mgr. Jiří Malěř, PhD. Zdeňka Marková, Mgr. Milena Mikulková, Mgr. Karel Opravil, Mgr. Kateřina Schmidtová, Mgr. Michala Veselá. Knihu na základě praxe a zkušeností těchto odborníků sestavila Ing. Kateřina Vágnerová. Doporučená cena knihy je 199 Kč.

Tisková zpráva
Nadace O₂ a občanského sdružení Aisis

Talnet oslovil i debrujaře

Nalézat, podchycovat a rozvíjet schopnosti žáků a studentů ve věku od 13 do 19 let s výjimečným nadáním pro přírodní vědy je hlavním smyslem projektu Talnet, který úspěšně kombinuje prezenční a on-line formu studia. Talnet tak může „odhalit“ i tzv. skrytě nadané žáky, jejichž dispozice zůstávají často utajeny nejen učitelům a rodičům, ale dokonce i jim samotným.

Program mimoškolního vzdělávání talentované mládeže *Talnet*, který své kurzy nabízí zájemcům již sedmým rokem, nyní sonduje možnosti spolupráce i s Asociací malých debrujařů (AMD) ČR.

Na tiskové konferenci, konané 27. srpna 2009 v budově Matematicko-fyzikální fakulty (MFF) UK v Praze, o tom informovali představitelé zmíněného projektu. „Cílem bylo vymyslet nějaké aktivity i pro děti, které jsou nadané, ale třeba nejsou soutěživé. Nemají potřebu poměřovat se s někým dalším – potřebují se poměřovat samy se sebou, dokázat sobě, že něco dovedou,“ přiblížil jedno z myšlenkových východisek projektu jeho organizátor Jan Vodička z Národního institutu dětí a mládeže (NIDM).

„V kontaktu s nimi jsme,“ přisvědčil na dotaz časopisu *Archa* ohledně spolupráce s AMD ČR Stanislav Zelenda, „je to aktivita, u níž hledáme způsob, jak se jí přiblížit.“ Užívání komunikačních on-line technologií sice podle něj na jedné straně předpokládá odpovídající věk dětí, mají-li se vyjadřovat textově, na straně druhé má ale *Talnet* jako jednu z priorit nabídku svých aktivit i nižším věkovým skupinám. „Je potřeba, upřímně řečeno, nějakou dobu zkoušet, co jsme schopni (malým debrujařům) nabídnout, co jsme schopni zajistit,“ zamýšlí se Stanislav Zelenda. Projektový vedoucí *Talnetu* odhaduje, že styčné pole s debrujaři by se mohlo rozprostírat asi nejspíše na regionální úrovni.

Jiří Majer
Více na www.talnet.cz

E.ON Energy Truck převezl děti na táborech do světa energie

Energetická společnost E.ON představila veřejnosti unikátní výukový projekt **E.ON Energy Truck**. V rámci svého dvouměsíčního turné napříč Českou republikou přivázel dětem kompaktní vzdělávací program zaměřený na efektivní využívání elektrické energie. Červený, na zakázku vyrobený truck je konstruován právě pro tyto účely: dětem nabízí divadelní představení, interaktivní hru Energie Plus a také možnost si energii doslova „osahat“. Nechyběla ani diskotéka, pochopitelně s energetickou tematikou, opět plná her a zábavy. Během svých cest navštívil E.ON Energy Truck více než 20 dětských táborů. E.ON Energy Truck je prvním projektem tohoto typu v Česku.

LT Zubří – fotbalová branka

Divadlo, hry i experimenty

Vzdělávací projekty zaměřené na účelné využití elektrické energie jsou pro společnost E.ON prioritou. Špičkoví odborníci proto sestavili vysoce funkční mobilní vzdělávací program pro děti, kde výuku doprovází i hry a hudba. Posádka E.ON Energy Trucku

LT Ledeč nad Sázavou – děti u energeticky úsporného domu

LT Jaroměř – děti u E.ON Energy Trucku

dětem vysvětlila, jak s elektrinou bezpečně zacházet, a navíc si účastníci táborů odnesli poznatky o tom, jak energii šetřit a jak ji alternativně získávat. A to všechno zábavnou, interaktivní formou.

„E.ON Energy Truck je plně využit v provozu neustále. Kromě letních táborů navštěvuje v průběhu celého školního roku základní školy se svým vzdělávacím programem, kde je vítanou pomůckou pro výuku fyziky. Během letošního léta a podzimu navštíví E.ON Energy Truck řadu jihočeských a jihomoravských měst v rámci své Roadshow „Jedeme v Plusu!“.

Škola hrou i divadlem

Děti do světa energie přeneslo divadelní vystoupení dvou komiků, kteří jim vtipnou a názornou formou představili různé zdroje energie. Následovaly hry i exkurze po E.ON Energy Trucku, který je vybaven velmi moderními technologiemi: mezi největší lákadla patří Experimentální koutek, kde budí největší pozornost Van de Graafův generátor. Ten pomocí statické elektřiny dokáže postavit vlasy na hlavě! Děti fascinovala i plazmová koule, která dovede zviditelnit proud energie pouhým dotekem či hudbou.

Kromě těchto experimentů však E.ON Energy Truck nabízí například moderní interaktivní dotykové panely, kde si děti kvízovou formou mohly rovnou prověřit znalosti, které získaly například

díky věrnému interaktivnímu modelu krajiny.

Program E.ON Energy Trucku byl velice bohatý a projekt byl dětskými návštěvníky přijímán s největším nadšením a zaujetím.

LT Soběnov – děti u solárního panelu

Společnost E.ON v rámci svých sponzoringových aktivit zaměřených na mimoškolní výchovu dětí nabízí bezplatné zapůjčení E.ON Energy Trucku i organizacím sdružených v ČRD na jejich vybrané akce. Vaše případné dotazy směřujte na p. Blanku Liškovou z ČRD mail blanka@adam.cz nebo na tel. 777 891 787.

Užitečné odkazy:

• [http://www.energieplus.cz/sekce E.ON Energy Truck](http://www.energieplus.cz/sekce-E.ON-Energy-Truck)
– zde naleznete kompletní informace o programu na letních táborech a fotografie

• www.energeticka-akademie.cz

VI. Pražský jarmark: ČRDM zvolila za nejsympatičtější soubor ruský Lejsen

Česká rada dětí a mládeže (ČRDM) udělila již podruhé své ocenění pro nejsympatičtější soubor vystoupivší v rámci folklorního festivalu Pražský jarmark. Volba se letos přiklonila k ruskému ansámbli Lejsen, jemuž předseda ČRDM Aleš Sedláček předal ocenění 28. srpna 2009 na pódiu na Ovocném trhu. Kromě pamětního listu a propagačních materiálů ČRDM si „nejsympatičtější soubor“ 6. Pražského jarmarku odvezl z festivalu i české broušené sklo. -maj-

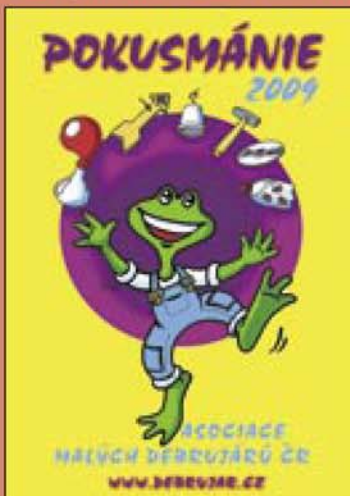
„Poselstvo krále Jiřího“ dospělo do cíle

V úterý 30. 6. 2009 skončilo české předsednictví v Radě EU a spolu s ním i dlouhodobá hra pro dětské kolektivy Poselstvo krále Jiřího. V půlroce, kdy se hodně hovořilo o současnosti evropské integrace, se sdružení Pionýr touto hrou snažilo připomenout, že proces sjednocování Evropy má kromě současnosti i dávnou minulost a zrovna u nás na ni můžeme být hrdí.

Martin Bělohlávek – Pionýr

Debrujárská soutěž Pokusmánie dospěla k finále

Již 14. celostátní soutěž Pokusmánie 2009, vyhlášená Asociací malých debrujářů ČR, probíhala od února do června. Soutěžící se v ní museli potýkat s hádankami, hlavolamy a pokusy, kterým bylo třeba přijít na kloub. Úlohy řešilo čtyři měsíce celkem 39 družstev rozdělených do dvou věkových kategorií. Finále v Plzni se bude konat 9. – 11. října 2009.

Asociace malých debrujářů ČR

adam.cz

65. Mezinárodní kongres esperantské mládeže

Asi čtyři stovky mladých lidí z celého světa se vypravily do Liberce, aby se ve dnech 18. – 25. července zúčastnily 65. Mezinárodního kongresu esperantské mládeže. Vůbec poprvé v historii esperantského hnutí se zmíněný kongres (Internacia Junulara Kongreso, IJK) uskutečnil na území ČR. Jde o největší každoroční setkání mladých esperantistů na světě. Účastníci pocházejí ze všech částí světa, přijíždějí na týden a jejich počet obvykle dosahuje 300 až 500, ačkoliv některé ročníky zaznamenaly více než 1000 účastníků. Každý rok se setkání pořádá v jiné zemi a prostřednictvím svých zemských sekcí ho organizuje Světová organizace esperantské mládeže (Tutmonda Esperantista Junulara Organizo, TEJO).

Dětská tisková agentura – DTA

Vyšlo nové číslo Romano hangos

Na stránkách Společenství Romů na Moravě naleznete ke stažení barevnou verzi listu Romano hangos – letos vyšlo již dvanáct čísel. Například č. 10 obsahuje rozhovor Veroniky Kačové s mladým rapperem Mirkem Konečným či fotografie z volby Miss Roma Praha 2009; nad perspektivami krajní pravice se zamýšlejí Jan Rataj, Karel Holomek a Pavel Pečinka a na otázky k problematice výživného odpovídá právnička Ludmila Krátká. -red-

Romano hangos

